

Hur förändras sociala fält och relationer av mikrobloggar?

Alexander Forsén
aforsen@kth.se

Media mellan teknik och kultur, AK1207 – 2008

Inledning

”I dag bygger många, särskilt yngre, sin trygghet kring personliga nätverk i stället för runt en specifik arbetsplats. Nätverket följer sedan med när man byter jobb. De sociala nätverken på internet är överlägsna andra kontaktytor när det gäller att hålla igång många lösa förbindelser. Redan i dag bygger smarta karriärplanerare sitt rykte genom olika kanaler som bloggar, nätverk och mikrobloggar. Det totala flödet av information om dig på nätet kallas för ”lifestreaming” och blir ett sätt att bygga en unik identitet på, förhoppningsvis en identitet som är attraktiv på arbetsmarknaden”¹.

Sedan 10:e februari 2008 har jag varit medlem i en Internettjänst som heter Jaiku. Jag mikrobloggar där, jag har 140 tecken att förmedla det jag vill ha sagt. Jag har tillgång till den via min dator och mobil. Detta har förändrat mitt sociala liv. Jaiku har tillfört mig kunskaper jag aldrig hade kunnat tillföra mig om jag inte varit medlem. Jag hade istället till exempel varit ovetande om att signalspaningslagen höll på klubbas igenom i riksdagen. Det är väldigt mycket som jag hade missat om jag inte hade ”lifestreamat” och intresserat mig för webb 2.0.

Eftersom Jaiku har påverkat mitt nätanvändande och min syn på mitt sociala liv föreställer jag mig att det över en tid kommer förändra synen på hur sociala processer bedrivs och hur relationer upprättas. Syftet med uppsatsen är att diskutera hur Internet och i synnerhet webb 2.0 (med utgångspunkt från mikrobloggar) redan har förändrat sociala fält och relationer. Denna uppsats kommer att fokusera på förändringen av människors möjlighetsvillkor och utgår ifrån en typ av applikation, mikrobloggen.

Jag har valt att lägga tyngdpunkten på sociologens Pierre Bourdieus arbeten och använder hans begrepp för att förklara hur mikrobloggar har förändrat sociala fält och relationer. Gripsrud menar att ”Bourdieu [har] under lång tid varit en förgrundsgestalt på det kultursociologiska området.”² Jostein Gripsrud är professor i medievetenskap vid Universitetet i Bergen. Han ger en övergripande bild av Bourdieus arbeten.

Allucquere Rosanne Stone kommer att illustrera en tidig syn på Internet och virtuella mötesplatser. Hon är professor och grundare av Advanced Communication Technologies Laboratory (ACTLab).³

Andra författare som ligger till grund för denna uppsats är Clay Shirky (Here comes everybody), Charlene Li och Josh Bernoff (Groundswell), Don Tapscott och Anthony D. Williams (Wikinomics). Alla författare drar sina slutsatser med hjälp av sina empiriska undersökningar. Deras böcker har givits ut mellan 2006 och 2008, de gör anspråk på att förklara vad webb 2.0 är och hur det påverkar samhället. Alla författare jobbar och har erfarenhet inom Internetbranschen.

Webb 2.0 är ett relativt nytt begrepp, det myntades 2004.⁴ Det innebär egentligen att det funnits alltför kort tid för att dra långtgående slutsatser om dess påverkan på samhället. Journalisten Fredrik Wass artikel ”Internet och jag” underbygger synen på vad molnet är i denna uppsats. Begreppet molnet kommer att förklaras i uppsatsen.

I övrigt har blogginlägg, essäer och Jaikulinlägg använts som observationer.

¹ Säger Hans Kullin: <http://www.metro.se/se/article/2008/09/17/18/3749-57/index.xml> den 21 oktober 2008

² Gripsrud, s.90

³ <http://www.actlab.utexas.edu/sandy.shtml> den 21 oktober 2008

⁴ Tapscott & Williams, s.322

Webb 2.0

Internet har utvecklats från en artefakt till ett sociotekniskt system som har inlemmats i samhällssystemet. Tapscott och Williams i ”Wikinomics” menar att den oföränderliga och fristående hemsidan är död.⁵ De menar att webben nu består av kommunikativa applikationer som kommunicerar med varandra. Istället för att passivt konsumera information handlar webben nu om att dela, socialisera, samarbeta och skapa inom föränderliga virtuella mötesplatser.⁶ Webben håller på att bli en plattform som kommer att bli global och allestädes närvarande.⁷ Denna plattform har utvecklats och blivit mer interaktiv tack vare snabbare uppkoppling och hårdvara.⁸ Data som enskilda applikationer har producerat eller som samlats in av enskilda användare analyseras och används för att utveckla innehållen på hemsidor och i vissa fall implementeras APIer⁹ eller andra tekniska lösningar för att andra utvecklare ska kunna ta del av informationen. Detta leder till en plattform med applikationer som kommunicerar med varandra.

Precis som telefonen har Internet förändrat möjlighetsvillkoren. Dagens informationsflöde har tidigare inte varit möjligt utan Internet. Idag tillgodogör sig användarna information och bearbetar den. Li och Bernoff har definierat ett nytt beteende, *groundswell*, ”A social trend in which people use technologies to get the things they need from each other, rather than from traditional institutions like corporations”.¹⁰ Om institutioner ännu inte har anpassat sig menar Li och Bernoff att de borde göra det snart då *groundswell* snart kommer att påverka dem.¹¹

När telefonen kom blev samtalet industrialiserat och infogat i ett stort sociotekniskt system.¹² Ett telefonsamtal existerar endast tills luren läggs på. Det är annorlunda när det gäller Internet. Möjlighetsvillkoren har på grund av dynamiska applikationer förändrat närvaron och medvetandet.

⁵ Tapscott & Williams, s.38

⁶ Tapscott & Williams, s.45

⁷ Tapscott & Williams, s.19

⁸ Li & Bernoff, s.10

⁹ API = Application programming interface, enligt Wikipedia

(http://sv.wikipedia.org/wiki/Application_Programming_Interface): ”en regeluppsättning för hur en viss programvara kan kommunicera med en annan programvara”.

¹⁰ Li & Bernoff, s.9

¹¹ Li & Bernoff, s.12

¹² Garnert, s.110

Mikrobloggen: Vad är molnet?

Molnet är en direkt översättning av ”the cloud” vilket är en metafor för Internet.¹³ ”Cloud computing” är namnet på en strukturell organisering av information och applikationer. Forskningschefen Pelle Snickars vid Statens ljud- och bildarkiv skriver att ”Den egna datorn – eller mobiltelefonen – behöver inte längre vara speciellt sofistikerad eftersom den kan hämta sin kraft, sina program, sitt lagringsutrymme och den information användaren behöver från Internet. Man måste inte ens längre ladda hem sånt man är intresserad av.”¹⁴ Snickars skriver om IT-företag som säljer vidare överbliven kapacitet. Amazon hyr ut kapacitet till utvecklare och företag som betalar endast för vad de använder. Google ger möjlighet att utveckla applikationer och än så länge lägga upp dem kostnadsfritt på sina servrar.

Fredrik Wass utvidgade begreppet molnet när han skrev sin artikel ”Molnet förändrar allt” i Fokus. Han skriver: ”Föreställ dig ett moln. Det är osynligt, finns precis utom räckhåll och ändå tillgängligt precis när du vill. I molnet finns all tänkbar information som du delar med dina vänner, din familj och dina kontakter. Inte nog med det. Även din kommunikation med omvärlden finns samlad i molnet. Det är ditt utbyggda medvetande.”¹⁵

Fredrik Wass är själv medlem i en webb 2.0 applikation, Jaiku.¹⁶ Det är en s.k. mikrobloggtjänst. Den grundades 2006 av Jyri Engeström och Petteri Kopponen.¹⁷ En blogg är en personlig eller en grupps dagbok på Internet som innehåller tankar, länkar, bilder, podcasts¹⁸ och videor. En blogg tillåter oftast att besökaren kommenterar enskilda inlägg. Till skillnad från en blogg har en mikroblogg-författare begränsat antalet tecken (140 tecken på Jaiku) att uttrycka sig på och inläggen publiceras på användarnas personliga flöde (se figur nedan). Andra användare som är medlemmar på Jaiku får möjlighet att kommentera inläggen med mer än 140 tecken vilket skapar en trådstruktur för varje startat inlägg.

¹³ <http://www.thestandard.com/article/0,1902,5466,00.html> den 12 oktober 2008

¹⁴ http://www.svd.se/kulturnoje/understreckat/artikel_1641805.svd den 12 oktober 2008

¹⁵ Fokus, nr 15, april 2008. Se även: <http://www.fokus.se/2008/04/molnet-forandrar-allt/> (den 12 oktober 2008)

¹⁶ <http://jaiku.com> den 14 oktober 2008

¹⁷ <http://www.crunchbase.com/company/jaiku> den 23 oktober 2008

¹⁸ Podradio, också kallad podcasting eller podcast, är ett sätt att publicera ljudfiler på internet. Podradioprogram sänds aldrig ut, utan laddas ned från internet. (Dagens Nyheter 3/9 2005.)

alexz Alexander F

Skrivkramp: Hur tillför man något i en uppsats när källorna redan har sagt det mesta om ämnet? Det ska vara akademiskt godtagbart. in Stockholm, Sweden 3 hours, 51 minutes ago

Sign up to share your jaikus with alexz.

Already a member? Sign In.

Jaikus from alexz

SUNDAY, 12 OCTOBER 2008

Jag sukter efter en [Drobo](#). Tror att den är bra. Vet dock inte om den funkar med Time Machine.
Comment from alexz on Behöver skaffa... 1 hour, 13 minutes ago.

Jag saknade ämnen som skola och försvär.
Comment from alexz on Konstigt att... 1 hour, 51 minutes ago.

Skrivkramp: Hur tillför man något i en uppsats när källorna redan har sagt det mesta om ämnet? Det ska vara akademiskt godtagbart.
By alexz 3 hours, 51 minutes ago in Stockholm, Sweden. [4 Comments](#)

Jag har haft svårt att fråga folk om exklusiva saker om de inte självmant erbjuder sig att göra något. Credd till [@HeiGustav](#) som vågade och gjorde det på ett bra sätt.
Comment from alexz on "Hej jag heter..." 3 hours, 56 minutes ago.

Dags för en ny debatt om integriteten? - "Risk för hetsjakt på fildelare": <http://bit.ly/1i83BK>
By alexz 4 hours, 56 minutes ago in Stockholm, Sweden. [Add Comment](#)

Hur länge kommer det här vara okej? <http://thepiratecity.org/>
By alexz 5 hours, 9 minutes ago in Stockholm, Sweden. [1 Comment](#)

[blinddriver](#): @iamellie: Haha ja! Titta inte ut genom fönstret... and 2 more
Fetched from Twitter / blinddriver 5 hours, 38 minutes ago. [Add Comment](#)

Vackra färger på träden och marken.
Comment from alexz on Går ut för... 6 hours, 54 minutes ago.

Går ut för första gången på två dygn. Det har blivit höst sen sist. Färgexplosioner och höstsol. Hade varit fint med promenadsällskap nu.
By alexz 6 hours, 59 minutes ago. [3 Comments](#)

[@Jenefeldt](#): Det stämmer nog om jag behöver teori. Men om jag behöver empiri kommer jag nog referera till en Jaiku-tråd.
Comment from alexz on Var det @bison... 8 hours, 27 minutes ago.

[@Jenefeldt](#): Eftersom den handlar om mikroblogger är det inte helt omöjligt. Men frågan ställdes eftersom jag är nyfiken på hur länge molnet har uppfattats som en teknisk och social plattform. Internet har ju länge uppfattats som social men snarare att man gjord en resa till cyberspace, bortkopplad från sin kropp och person, detta har Stone skrivit om. Men med definition molnet har det istället blivit det förlängda jaget och det kollektiva medvetandet på en teknisk plattform.
Comment from alexz on Var det @bison... 12 hours, 20 minutes ago.

[@bison](#): Om du inte skrev här hade träden annars slutat med spekulationer om hur du hade tänkt. :) Fick du någon inspiration för din definition av molnet från någon källa när du

Location

 Stockholm, Sweden

Feeds

- Jaikus from alexz
- Negative
- aNobii: Updates from Alexander's shelf
- Alexander delade objekt i Google Reader
- Twitter / blinddriver
- alexz
- Sceneami.com / Movies seen by alexz
- Filmkoll
- mixin: journal de alexz's
- alexz's Recent Screenshots

Feed

- Delicious/alrifo
- Stream for alexz

alexz's contacts (141)

Hotell Stockholm fr 332.-
Stockholm hotell till oslagbara priser. Sök lediga hotell här.
www.Hotell.nu

Hotell i Stockholm
Lågriser på hotell i Stockholm. Prisgaranti. Boka hotell nu!
www.HotellWeb.se/Stockholm

Google-annonser

Författarens Jaikuflöde den 13 oktober 2008.

Twitter är en liknande mikroblogg-tjänst där varje inlägg inklusive kommentarer begränsas av 140 tecken. En viktig distinktion mellan Twitter och Jaiku är dock begreppet "lifestreaming"¹⁹. Medan Twitter fokuserar på 140 tecken långa meddelanden låter Jaiku användaren importera händelser från andra flöden. Om användaren till exempel har lagt upp en bild på Flickr²⁰ eller bloggat ett nytt inlägg och importerar flödet därifrån syns detta i dennes "lifestream" på Jaiku. Jyri Engeströms ambition är att göra tjänsten så mobil som möjligt. I en intervju talar Engeström om en mobil applikation under utveckling som passar de flesta nya mobiler och han hade gärna integrerat Jaiku i Nokias och Sony Ericssons telefoner.²¹

¹⁹ <http://inbabble.com/2007/09/25/interview-jaikus-jyri-engestrom-about-twitter-and-mobile-business-microblogging/>

²⁰ <http://flickr.com/> den 21 oktober 2008, en tjänst att dela med sig av bilder.

²¹ <http://www.e-consultancy.com/news-blog/362387/q-a-jyri-engestr-m-of-jaiku.html> den 13 oktober 2008

5

Jaiku tillhandahåller en applikation som kan göra användaren konstant närvarande på nätet med hjälp av sin "lifestream". Användaren kan skicka ett SMS och dela med sig av sina tankar eller berätta vad den gör för tillfället när den inte sitter vid en dator och andra aktiviteter användaren gör på Internet kan aggregeras från andra applikationer till sin "lifestream". Användaren kan till och med ange sin geografiska position.

De båda tjänsterna har det gemensamt att de är två liknande applikationer som har förändrat sociala fält och relationer.

Hur förändras sociala fält och relationer av mikroblogger?

Vid födseln inleds omedelbart en livslång process. Barnet skriker efter närhet och mat, jollar och dreglar. Föräldrarna sköter (förhoppningsvis) om barnet, leker, pratar och kanske sjunger för det. Denna process kallas socialisation²², inlemmandet i den mänskliga gemenskapen.

När barnet lär sig att tala och sedan läsa blir det medlem i den kulturella gemenskapen. Den primära socialisationen sker bland de närmaste, i någon form av "familj". Den sekundära socialisationen är processer som sker utanför familjen, inom och i relation till samhällsinstitutioner som t.ex. skola, föreningar, arbetsplatser och media. I dessa socialisationer får en individ veta vem den är och vad som förväntas av den. En identitet utvecklas.

Det går att dela upp mellan två olika huvudtyper av identiteter, den kollektiva identiteten och den personliga identiteten.²³ Den kollektiva identiteten utvecklas genom andra människors uppfattningar om oss och de kollektiva sammanhang vi ingår i. Den personliga identiteten kommer individen själv fram till genom att bestämma vad som är unikt för den.

Postmodernismen ser subjektet (jaget) som fragmenterat, komplext och kontradiktoriskt.²⁴ Stone skriver i "Will the real body please stand up?" om fyra olika epoker för ett gigantiskt nätverk som idag utmynnat i Internet.²⁵ Under den första epoken (från mitten av 1600-talet) skapades det textuella virtuella communities. Under den andra epoken (från 1900-talets början) skapades det tidiga elektroniska virtuella communities. Under den tredje epoken (1960 och framåt) inleddes informationsteknologin där virtuella samtalsplatser t.ex. i form av BBSer (bulletin board systems, elektronisk anslagstavlor) grundades. Och under den fjärde epoken (sen 1984) skapades cyberspace och virtual reality. Under alla epoker menar Stone, kopplar subjektet sig mer och mer bort från kroppen. Hon kallar det för "lucid dreaming" i vaket tillstånd när man förflyttar sig till en imaginär arena, en resa till cyberspace.²⁶ Detta möjliggör, enligt Stone, för användaren att experimentera med sin identitet, utan någon som helst påverkan i den verklighet kroppen lever i. Hon tar upp ett exempel där telefonsexförsäljare blir till den person klienten önskar, de konstruerar en längtan (constructing desire)²⁷. Försäljaren konstruerar symboler (tokens) och klienten använder sig av förväntningar och fördefinierade koder där modaliteter inte existerar i symbolerna.

²² Gripsrud, s. 17

²³ Gripsrud, s.20

²⁴ Gripsrud, s.22

²⁵ Stone, s.85

²⁶ Stone, s.94

²⁷ Stone, s.103

En BBS vid namn CommuniTrees²⁸ uppbyggnad och dynamik är slående lik Jaiku. Användarna såg sig inte som läsare eller deltagare i BBSen utan ”agenter” i ett nytt socialt experiment.

Fredrik Wass namngav vad svenska användare med ett intresse för IT och nya sociala medier rör sig inom, ett specifikt socialt fält, *bubblan*. ”Molnet (”the cloud”) är något helt annat än bubblan. Bubblan är den lilla krets av ryggdunkande individer som finns här på jaiku samt ses på diverse obskyra webbkonferenser anordnade av Singaporestudenter, eller bloggar sig till söm[n]s varje dag. :)”²⁹

Hur hade Stone skrivit sin text om virtuella världar idag? Även om postmodernisterna fortfarande har vatten på sina kvarnar när de anser att Internet möjliggör rollspelsmöjligheter (tack vare en resa till cyberspace) glömmer de bort det sociotekniska infrasystemet Internets utbredning. Idag är inte Internet exklusivt för en viss grupp av användare eller forskare. Internet är så integrerat i vår vardag att ”onlinelivet” och ”offlinelivet” överlappas.³⁰ Dels kräver en del applikationer i villkoren att användaren är uppriktig med sin identitet och dels går det att ifrågasätta om ett identitetsexperiment ger en bättre tillfredsställelse till förmån för äkta socialt kapital. Bourdieu menar att socialt kapital är en viktig tillgång som omfattar ett nätverk av de förbindelser med de relationer man har. Kapital är ett relativt begrepp som värderas utefter konkreta omständigheter. Kapitalet växer gärna när man lärt sig att umgås och lärt känna rätt folk som kan hjälpa en att nå det personliga mål man har. ”Säg mig vem du umgås med och jag kan säga dig vem du är”.³¹

Bourdieu definierar de sociala regler som är lagrade i kroppen som hypoteser om den sociala verklighet vi lever i, hypoteser om vad som är möjligt och omöjligt, detta kallas för *habitus*.³² Habitus är en produkt av alla sociala processer och därmed inte slutgiltig men trög. Habitus påverkar hur en individ tänker, väljer och agerar, detta markerar individens *positioner*, placeringar i den hierarkiska samhällsstrukturen. Dessa positioner befinner sig inom sociala fält, ”samhällsområden där det försiggår bestämda aktiviteter enligt bestämda regler och där det hela tiden råder en kamp om status eller erkännande bland aktörer”.³³

Det har skett en social klyvning i det sociotekniska infrasystemet Internet. Den process individen påbörjar eller fortsätter med beror helt på fältets *doxa*, det vill säga konsensus om värden, attityder och enighet om det man bedriver.³⁴ Det är inte lönsamt att socialisera och utveckla en påhittad identitet på Jaiku, det strider mot dess doxa och det sociala kapitalet kommer att vara värdelöst om man använder det i praktiken.

I artikeln ”Han söker personal – via sms och facebook”³⁵ intervjuas Hans Kullin (ansvarig för digital PR Burson-Marstellers) som understryker vikten av att vara social och att ”nätverka”, dvs. skapa nya kontakter som kan hjälpa en med att klättra på karriärstegen (eller förflytta sin position). Att öka ett kapital för en påhittad identitet som t.ex. en avatar (figur) i det virtuella Internet-spelet World of warcraft är lönsamt i just det sociala fältet. Alla användare är dessutom införstådda med att alla identiteter är påhittade. Ens position förändras i ”levels” (nivåer) och att man nätverkar för att organisera en ”Guild” som hjälper en att uppnå detta.³⁶ Men en ”level eller ”Guild” förändrar inte en individs position i andra sociala fält.

²⁸ Se Stone, s.88ff

²⁹ <http://bison.jaiku.com/presence/29142081#c-875544> den 14 oktober 2008

³⁰ Shirky, s.196

³¹ Gripsrud, s.99

³² Gripsrud, s.94

³³ Gripsrud, s.95

³⁴ Gripsrud, s.96

³⁵ <http://www.metro.se/se/article/2008/09/17/18/3749-57/index.xml> den 14 oktober 2008

³⁶ Lek på fullt allvar, Fokus nr 23, 2006, se även <http://www.fokus.se/2006/06/datorspel-lek-pa-fullt-allvar/>

Städer skapades inte enbart för att människor snabbt ville ha möjlighet att kommunicera utan också för att människor tycker om att vara nära andra människor. Människor är flockdjur, människor vill öka sitt sociala kapital.³⁷ Nicklas Lundblad (europeisk policy manager på Google och doktor i informatik) säger i Fredrik Wass artikel att ”Internet är i en mening tillgängligt för oss som ett naturfenomen och kanske har det blivit en viktig komponent i den mänskliga evolutionen. En ny del i vad det innebär att vara människa”.³⁸

Relationer upprättas på mikroblogger och vårdas utanför molnet. Morris Packer (morris på Jaiku) frågar på Jaiku om han får slå upp ett tält i Niclas Strandhs (deeped på Jaiku) trädgård.³⁹ En kurs ställs in vilket medför att bubblan istället arrangerar en lunch i Stockholm den 15 oktober 2008.⁴⁰ Journaliststudenten James Karl Buck arresterades av Egyptisk polis och skickade ett meddelande till Twitter. Hans 48 följeslagare kontaktade hans skola, USA's ambassad och pressorganisationer, han blir dagen efter frisläppt.⁴¹ Innan debatten inför signalspaningens omröstning eskalerade skapades en gräsrotsrörelse där användarna diskuterade om vad den innebär. Den 30/5-2008 nämns FRA-lagen av en användare på Jaiku.⁴² Enligt bloggsökmotorn Twingly hade då 16 bloggar skrivit om den och 5 stycken artiklar hade publicerats i Internetmedier. Den 10 juni skrevs 122 inlägg om FRA-lagen och 8 artiklar i Internetmedier.⁴³ Gränsen mellan offlineverksamhet och onlineverksamhet suddas ut.

³⁷ Shirky, s.195

³⁸ Fokus, nr 15, april 2008. Se även: <http://www.fokus.se/2008/04/molnet-forandrar-allt/>, den 12 oktober 2008

³⁹ <http://morris.jaiku.com/presence/38574823> den 14 oktober 2008

⁴⁰ <http://nollpunkt.jaiku.com/presence/44367201> den 14 oktober 2008

⁴¹ <http://www.techcrunch.com/2008/04/16/twitter-saves-man-from-egyptian-justice/> den 14 oktober 2008

⁴² <http://tkj.jaiku.com/presence/36274714> den 14 oktober 2008.

⁴³ <http://blog.twingly.com/2008/09/18/twingly-report-about-the-fra-debate/> den 14 oktober 2008

Diskussion

Geert Lovink (medieteoretiker och internetaktivist) är orolig. I ”Sluta söka – börja tänka”⁴⁴ menar han att Google vill centralisera, och därmed kontrollera, Internets infrastruktur genom sitt datacenter. Han menar att Google till slut kommer att bestämma vad vi kommer att hitta och inte hitta på Internet. Han skriver, ”Sluta söka. Börja ställa frågor. Snarare än att försöka värja oss mot ”informationsöverflödet” kan vi närma oss situationen kreativt, som ett tillfälle att uppfinna nya former av kritiskt tänkande för vår informationstäta värld.” Lovink måste ha missat den massa av användare som använder Internet som en social plattform. Den har vävts in i vårt dagliga liv och är nu lika naturlig som telefonen. Idag sköter många till exempel sina rutinärenden på Internet t.ex. bankärenden men också personliga angelägenheter som att kontakta vänner eller till och med söka sig en livspartner.

Precis som elektriciteten, järnvägen, vägnätet och telefonin har Internet utvecklats från en artefakt till ett sociotekniskt infrasystem. Garnert skriver i boken ”Hallå” om att samtalet exploaterades och infogades i ett sådant system när telefonen uppfanns.⁴⁵

Han skriver även att närvarons tröghet som fanns innan telefontätens expansion försvann mer och mer i och med teknikens utbredning.⁴⁶ Samtal och informationsutbyte kunde ske snabbare än att skicka meddelanden via bud, telegraf eller post. Telefonen är i första hand en teknik för sociala relationer.⁴⁷

Internet är också en teknik för sociala relationer, som kan förändra närvaron, samtalet och socialisationen. Mikroblogger gör det tydligt. Tid och rum är en oviktig faktor. Du kan omedelbart skicka ett meddelande till molnet och det spelar ingen roll var du är, bara du har en uppkoppling. Kostnaden i tid att initiera en diskussion har minskat. Finns du i molnet blir detta det förlängda och ständigt närvarande jaget. Den information du delar med dig av i molnet bearbetas inte bara av dig själv utan av ett oräkneligt antal andra människor. Den övre begränsningen är hur många som egentligen har tagit del av ditt inlägg. Till skillnad från telefonen avslutas aldrig ett samtal även om du slutar att delta i det, någon annan användare kanske tar vid där du slutade.

Mikroblogger är ett nytt sätt att socialisera på. ”Att känna till hur du blir vän med människor i sociala nätverk och hur du uttrycker dig på en blogg kräver både talang och träning”⁴⁸, säger Jyri Engeström. Att det är lättare att föra en dialog med flera deltagare samtidigt medför också svårigheter. Ångrar man något man har skickat till molnet är det i ögonblicket efter man har tryckt på skicka-knappen redan försent. Det går att stänga kranen men inte tömma badkaret.⁴⁹ Skadan är redan skedd även om du har tagit bort ett inlägg, flera kan ha hunnit läsa det.

Institutioner som t.ex. medier har börjat ge *groundswell* utrymme. Den 15 oktober 2008 sände en TV-kanal i USA i direktsändning vad användarna på Twitter skriver om presidentdebatten som samtidigt sändes.⁵⁰

⁴⁴ I DN, den 9 oktober 2008

⁴⁵ Garnert, s.111

⁴⁶ Garnert, s.135

⁴⁷ Garnert, s.134

⁴⁸ Fokus, nr 15, april 2008. Se även: <http://www.fokus.se/2008/04/molnet-forandrar-allt/>, den 12 oktober 2008

⁴⁹ <http://alexz.jaiku.com/presence/35110606#c-1098301> den 14 oktober 2008

⁵⁰ http://current.com/topics/88834922_hack_the_debate den 14 oktober 2008.

Flockdjuret människan har fått ett verktyg med hjälp av en uppkoppling mot Internet där den kan tillfredsställa sitt sociala behov. Jag har med hjälp av applikationen Jaiku byggt upp ett socialt nätverk med likasinnade människor med samma intressen. Om jag inte haft tillgång till Jaiku och behövt ställa följande fråga: ”När och var definierades molnet? [I] Fokusartikeln?”⁵¹ så hade jag fysiskt behövt leta upp en kunnig person för att diskutera begreppet eller leta i biblioteket efter en essä som förklarar det nya begreppet om molnet. Det är dock viktigt att vara medveten om att även om Jaiku är en massiv kunskapsbank som består av kunniga och intresserade personer är risken stor att de är felinformerade eller dåligt pålästa. Det finns anledning att vara källkritisk och verifiera fakta mot flera och tillförlitliga källor.

Molnet har från början varit en metafor för Internet och en teknisk struktur. När socialiseringsprocesserna ökat har molnet vidgat sin betydelse, det har blivit en gigantisk kontaktyta med ett enormt informationsflöde.

Danah Boyd, som är sociologiforskare på University of Berkeley menar att dagens tonåringar använder nätet som ett sätt att återta en privat sfär då föräldrarna styr över hemmet, skolan och andra sfärer. För tonåringarna är Internet en fristad där de själva styr sin socialisering.⁵²

Molnet är en icke geografisk plats där vi har möjlighet att dela med oss av våra tankar, aktiviteter och metadata. Jaikugrundaren Engeströms ambition att göra det möjligt att ständigt vara uppkopplad ger oss en fingervisning om hur framtiden kommer att se ut. I framtiden kommer vi ha möjligheten att vara ständigt närvarande. Har vi rätt mobiler är vi nästan redan där.

De delar av världen där telefonledningar och Internetuppkopplingar är dåligt uppbyggda kommer att få tillgång till molnet via mobilen.⁵³

Det är viktigt att understryka att det inte går att generalisera utifrån ett begränsat antal fall av observationer. Det krävs engagemang för en enskild individ att märka reella förändringar av sociala relationer. Tiden är begränsad för att generellt försöka utröna hur sociala relationer och fält har påverkats då mikroblogger och webb 2.0 är nya fenomen. Beteenden och teknik behöver mer tid för att utvecklas. Det är viktigt att komma ihåg att förändringar inte sker för att vi godtar nya teknologier, de sker när vi godtar nya vanor. Tiden får utvisa om dessa småskaliga förändringar kommer att bli breda i framtiden.

Slutsats

Mikroblogger på Internet är ett kraftfullt distributionssystem. Molnet är en icke geografisk plats där individer har möjlighet att dela med sig av sig själva, ett förlängt jag. Den kostnaden i tid att upprätta en relation och att kommunicera har minskat dramatiskt. Mikroblogger är ett bra exempel på detta. Utvecklare och användare har utnyttjat detta för att kommunicera med fler människor än vad som tidigare har varit möjligt. Tid och rum är en oviktig faktor.

⁵¹ <http://alexz.jaiku.com/presence/46545829> den 14 oktober 2008

⁵² Tapscott & Williams, s.48

⁵³ Fokus, nr 15, april 2008. Se även: <http://www.fokus.se/2008/04/genvagen-till-natet/>, den 12 oktober 2008

Litteraturförteckning:

Garnert, Jan (2005): *Hallå! Om telefonens första tid i Sverige*. Lund, Historiska media.

Gripsrud, Jostein (2002): *Mediekultur. Mediesambälle*. Göteborg, Daidalos.

Li, Charlene; Bernoff, Josh (2008): *Groundswell – winning in a world transformed by social technologies*. Boston, Massachusetts, Harvard Business press.

Schüldt, Eric (2006). Lek på fullt allvar. I *Fokus*, Nr 23, s.22 -28.

Shirky, Clay (2008): *Here comes everybody*. New York, New York, The Penguin Press.

Stone, Allucquere Rosanne (1991): *Will the Real Body Please Stand Up?: Boundry Stories about Virtual Cultures*. I Benedikt, Michael (red.): *Cyberspace: First Steps*. Cambridge, Massachusetts, The MIT Press.

Tapscott, Don; Williams, Anthony D. (2006): *Wikinomics*. New York, New York, Portfolio.

Wass, Fredrik (2008). Molnet förändrar allt. I *Fokus*, Nr 15, s.22-30.